

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет романо-германської філології

Кафедра германської філології

ПРОГРАМА
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ДРУГОЇ (АНГЛІЙСЬКОЇ) МОВИ
Вибірковий блок «ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВА (АНГЛІЙСЬКА)»
для студентів

спеціальності: 035 Філологія

- спеціалізації: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька освітньої програми: 035.043.02 Мова і література (німецька)
- спеціалізації: 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська освітньої програми: 035.051.01 Мова і література (іспанська)
- спеціалізації: 035.052 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – італійська освітньої програми: 035.052.02 Мова і література (італійська)
- спеціалізації: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька освітньої програми: 035.055.03 Мова і література (французька)
- спеціалізації: 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська освітньої програми: 035.069.02 Мова і література (японська)
- спеціалізації: 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська освітньої програми: 035.069.01 Мова і література (китайська)
- рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)

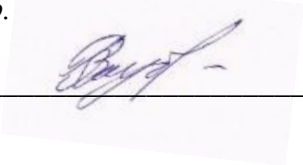
Розробники:

Торговець Юлія Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології
Тугай Олександра Миколаївна, доктор філософії з філології, доцент кафедри германської філології


Голос Ганна Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри германської філології

Задорожня Надія Анатоліївна, старший викладач кафедри германської філології

Програму розглянуто і затверджено на засіданні
Вченої ради Факультету романо-германської філології
Протокол №2 від «19» березня 2024 р.

Голова Вченої Ради _____  Валентина ЯКУБА

Програму розглянуто і затверджено на засіданні
кафедри германської філології
Протокол №2 від «26» лютого 2024 р.

Завідувач кафедри _____  Русудан МАХАЧАШВИЛІ

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	Ошибка! Закладка не определена.
ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО АТЕСТАЦІЇ	5
Процедура кваліфікаційного екзамену	5
Загальний зміст кваліфікаційного екзамену.....	6
Організація і робота екзаменаційної комісії	6
ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ	7
Процедура проведення екзамену	7
Зразок тестового завдання.....	7
Зразок практичного завдання.....	7
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ	9
Орієнтовні питання з дисциплін, винесених на кваліфікаційний екзамен.....	10
ДОКУМЕНТИ ПРО ОСВІТУ ТА КВАЛІФІКАЦІЮ.....	11
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	Ошибка! Закладка не определена.1

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підсумкова атестація студентів включає перевірку й оцінку мовної підготовки студентів-філологів спеціальності: 035 ФІЛОЛОГІЯ, рівня вищої освіти ПЕРШОГО (бакалаврського), СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська; 035.052 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – італійська; 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька; 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська; спеціалізації: 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська; ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ: 035.043.02 Мова і література (німецька); 035.051.01 Мова і література (іспанська); 035.052.01 Мова і література (італійська); 035.055.03 Мова і література (французька); 035.069.02 Мова і література (японська); 035.069.01 Мова і література (китайська). Для його проведення організується екзаменаційна комісія у складі голови, членів комісії та екзаменаторів. Комісія створюється щорічно і діє протягом календарного року.

Мета кваліфікаційного екзамену полягає у перевірці сформованості мовної, мовленнєвої, лінгвістичної та соціокультурної компетентностей, а також визначення рівня готовності здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня до здійснення професійних функцій філолога, фахівця з другої (англійської) мови.

До складання кваліфікаційного екзамену допускаються студенти, які виконали усі вимоги навчального плану. Завдання підбрані та сформульовані на основі фахових компетентностей, що сформувалися у процесі вивчення основних предметів вибіркового блоку «Друга іноземна мова (англійська)»: ЗК 9, 11; ФК 2, 8, 10, 13-16, а також досягнення таких програмних результатів навчання: ПРН 10, 12, 15, 17, 20.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань

ФК 10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (перекладацький) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 13 *Лексико-граматична компетентність передбачає:* володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції.

ФК 14 *Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає:* знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (наголос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та сформованість фонематичних навичок мовлення (рецептивних і репродуктивних); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.

ФК 15 *Інтераційна компетентність передбачає:* уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності.

ФК 16 *Країнознавчо-міжкультурна компетентність передбачає:* знання студентів про культуру країн, мова яких вивчається; володіння особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в типових ситуаціях спілкування; володіння різними видами мовленнєвої діяльності в ситуаціях міжкультурної взаємодії

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 17 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 20 Володіти мовою фаху на рівні В2-С1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО АТЕСТАЦІЇ

Атестація випускників здійснюється за допомогою засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення цілей освітньо-професійної програми. Діагностика якості підготовки бакалаврів здійснюється під час атестації бакалаврів у терміни, що передбачені навчальним планом. Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених спеціальністю: 035 ФІЛОЛОГІЯ, рівень вищої освіти ПЕРШИЙ (бакалаврський), СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша –німецька; 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша –іспанська; 035.052 Романські мови та літератури (переклад включно), перша –італійська; 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька; 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська; спеціалізації: 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша –китайська; ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ: 035.043.02 Мова і література (німецька); 035.051.01 Мова і література (іспанська); 035.052.01 Мова і література (італійська); 035.055.03 Мова і література (французька); 035.069.02 Мова і література (японська); 035.069.01 Мова і література (китайська). з використанням загально-комплексних методів комплексної діагностики.

Атестація якості підготовки бакалавра щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам освітньої програми здійснюється після виконання студентами навчального плану у повному обсязі Екзаменаційною комісією вищого навчального закладу з цього фаху. Голову та склад ЕК затверджує Вчена рада Університету, як зазначено в Положенні про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в університеті Грінченка (редакція 2023 року).

Процедура кваліфікаційного екзамену

До початку екзаменів на основі узагальнених завдань випускові кафедри розробляють зміст, критерії, вимоги до екзамену, оформлені у вигляді програми кваліфікаційного екзамену, підбирають та укладають матеріали, створюють екзаменаційні білети. Кваліфікаційний екзамен бакалаври складають за розробленими і затвердженими екзаменаційними матеріалами, які спрямовані на виявлення у студентів вміння застосовувати інтегровані знання вивченого матеріалу при вирішенні практичних завдань, власної думки та особистісного ставлення. Питання мають не тільки репродуктивний, а й проблемно-пошуковий характер.

Екзамен проводиться іспанською мовою. Під час відповіді студента помилки й неточності не виправляються, при цьому недоліки, неточності й змістовні лакуни відповіді кожного студента заносяться до протоколу. Усі члени комісії слухають і оцінюють кожного студента, ведуть індивідуальний протокол, задають додаткові, уточнюючі й перевірені питання. Після

завершення своєї відповіді студент може залишитися й слухати відповіді інших, або піти з аудиторії та чекати оголошення результатів екзамену.

Після відповіді останнього студента, комісія радиться щодо оцінювання кожного студента на основі індивідуально виставлених рейтингів по кожному компоненту відповіді, використовуючи власні протоколи й нотатки. У разі суперечливих оцінок від різних екзаменаторів голова Екзаменаційної комісії має два голоси та приймає остаточне рішення щодо конкретної суперечливої ситуації. Екзамен закінчується оголошенням фінального рейтингу кожного студента.

Загальний зміст кваліфікаційного екзамену

На екзамені студенти повинні продемонструвати вільне володіння другою іноземною мовою на базі лексичного запасу в обсязі програмних вимог рівня B2. Компетентісні вимоги до цього рівня володіння мовою такі:

- Студент може розуміти широкий спектр достатньо складних та об'ємних текстів і розпізнавати імпліцитне значення.
- Може висловлюватись швидко і спонтанно без помітних утруднень, пов'язаних з пошуком засобів вираження.
- Може ефективно і гнучко користуватись мовою у суспільному житті, навчанні та роботі.
- Може чітко, логічно, детально висловлюватись на складні теми, демонструючи свідоме володіння граматичними структурами, засобами зв'язності та дискурсивними маркерами висловлювання.

Студенти повинні також володіти орфоепічною, лексичною та граматичною нормами другої іноземної мови, вміти правильно реалізовувати цю норму в різних видах мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях.

Організація і робота екзаменаційної комісії

Екзаменаційна комісія створюється щорічно для проведення атестації – атестаційних і кваліфікаційних екзаменів та діє протягом календарного року. До складу комісії входять викладачі випускових та профільних кафедр, провідні фахівці галузі, які викладають фахові предмети на цій спеціальності. Персональний склад ЕК затверджується ректором не пізніше ніж за місяць до початку роботи.

Графік роботи комісії затверджується ректором.

Регламент засідань ЕК встановлює її голова.

Рішення ЕК про оцінку, а також про присвоєння випускнику освітнього рівня та кваліфікації, видачу йому документа про освіту і кваліфікацію приймається на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. Голос голови ЕК є вирішальним при однаковій кількості голосів.

Засідання ЕК протоколюються. У протоколи вносяться:

- оцінки складання кваліфікаційного екзамену;
- запитання до випускника з боку членів та голови ЕК;
- окремі думки членів ЕК;
- здобуті освітній рівень і кваліфікація;
- назва документа про освіту і кваліфікацію (з відзнакою чи без відзнаки), який видається випускнику;
- інші відомості.

Протоколи підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні.

Після закінчення роботи ЕК голова складає звіт та подає його до навчального відділу. У звіті аналізується уміння випускників застосовувати знання при вирішенні виробничих проблемних ситуацій, недоліки в підготовці, рекомендації щодо вдосконалення освітнього

процесу. Звіти голів ЕК і результати атестації обговорюються на засіданні Вченої ради факультету.

ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Процедура проведення екзамену

Кваліфікаційний екзамен складається з двох частин – письмової (тестової) та усної.

Для об'єктивного визначення рівня фахових знань студентів проводиться письмовий лексико-граматичний тест, який включає питання типу «множинний вибір». Тест проводиться на початку екзамену. Його обсяг – 50 питань, кожне з яких дає 1 бал за правильну відповідь до загального рейтингу за екзамен. Тест виконується на базі системи Moodle у спеціальному ЕНК. Кожен студент має 1 спробу виконання тесту, його тривалість – до 60 хвилин. Тест відкривається для доступу усім студентам групи одночасно на початку екзамену, його виконання повинно бути самостійним, без використання додаткових джерел. У разі проведення екзамену онлайн, хід роботи студентів над тестом фіксується на відео із включеними камерою та мікрофоном.

Незалежно від кількості правильних відповідей та отриманих балів за тестову частину, усі студенти допускаються до складання усної частини кваліфікаційного екзамену. Оцінка, отримана за результатами письмової частини, є складовою єдиної оцінки екзамену з атестації здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Зразки тестового завдання

1) Choose one proper answer to fill the gap

I was.....child, though.

- A. a single
- B. a missing
- C. an only

2) Write a short answer

What do you call the daughter of your sister? _____

3) Open the brackets putting the verb into Passive if it is necessary.

The telegram _____ (to receive) on Monday.

4) Identify if the statement is True or False

The cheapest type of lodgings in Britain are bed-and-breakfast accommodations.

- A. True
- B. False

5) Match the words with their definitions:

- | | |
|----------------|---|
| 1. a plumber | A. a person whose job is making and repairing wooden objects and structures |
| 2. a judge | B. a person who repairs water pipes, baths, toilets etc. |
| 3. a carpenter | C. a person who rescues people who are in danger in water |
| 4. a lifeguard | D. a qualified person in a court who decides how criminals should be punished |

6) Insert one missing word:

The _____ (керівник) of your thesis will advise you on what kind of content is appropriate for your introduction.

Після письмової частини студенти надають індивідуальні усні відповіді на завдання екзаменаційного білету. За усну частину студент отримує максимально 50 балів.

Зразок практичного завдання

У білеті, який має окремий номер, містяться завдання, які студент має виконати, опрацювавши матеріали, що закріплені за цим номером білета, маючи до 30 хвилин на підготовку до відповіді.

Зразок білету:

Білет № 1

Read the given text and prepare to

- read aloud and translate the fragment of the text in italics;
- pay attention to the underlined word(s) and comment on its (their) lexical and grammatical features;
- retell the text, express your own impression or opinion on the text's issues and be ready to discuss events, characters and issues mentioned in the text with the examination board.

Разом із білетом студент отримує картку з текстом, що підлягає опрацюванню, переказу, перекладу й аналізу. Тексти мають однаковий обсяг (до 3 000 знаків) і мають публіцистичний стиль та пов'язані з тими завданнями, які вказано в білеті. Таким чином, опрацювання цього тексту дозволяє оцінити сформованість усіх професійних компетентностей.

Зразок тексту:

“My Early Life” by Winston Churchill

I had scarcely passed my twelfth birthday when I entered the inhospitable regions of examinations, through which for the next seven years I was destined to journey. These examinations were a great trial for me. *The subjects which were dearest to the examiners were almost invariably those I fancied least. I would have liked to have been examined in history, poetry and writing essays. The examiners, on the other hand, were partial to Latin and mathematics. And their will prevailed. Moreover, the questions which they asked on both these subjects were almost invariably those to which I was unable to suggest a satisfactory answer. I should have liked to be asked to say what I knew. They always tried to ask what I did not know. When I would have willingly displayed my knowledge, they sought to expose my ignorance. This sort of treatment had only one result: I did not do well in examinations.*

This was especially true of my Entrance Examination to Harrow. The Head-master, Mr. Welldon, however, took a broad-minded view of my Latin prose: he showed discernment in judging my general ability. This was more remarkable, because I was found unable to answer a single question in the Latin paper. I wrote my name at the top of the page. I wrote down the number of the question '1'. After much reflection I put a bracket round it thus '(1)'. But thereafter I could not think of anything connected with it that was either relevant or true. Incidentally they arrived from nowhere in particular a blot and several smudges. I gazed for two whole hours at this sad spectacle and then merciful ushers collected my piece of foolscap with all the others and carried it up to the Head-master's table. It was from these slender indications of scholarship that Mr. Welldon drew the conclusion that I was worthy to pass into Harrow. It is very much to his credit. It showed that he was a man capable of looking beneath the surface of things: a man not dependent upon paper manifestations. I have always had the greatest regard for him.

In consequence of his decision, I was in due course placed in the third, or lowest, division of the Fourth, or bottom, Form. The names of the new boys were printed in the School List in alphabetical order; and as my correct name, Spencer-Churchill, began with an 'S', I gained no more advantage from the alphabet than from the wider sphere of letters. I was in fact only two from the bottom of the whole school; and these two, I regret to say, disappeared almost immediately through illness or some other cause.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

При виставленні підсумкової оцінки за екзамен усі складові питання вважаються рівноцінними. Кожен вид роботи оцінюється за шкалою ECTS («А», «В», «С», «D», «Е», «F»).

Кількість балів за екзамен обчислюється як сума з усіх отриманих балів за тестову та усну частини. Кожен екзаменатор веде протокол оцінювання, робить нотатки помилок студента під час усної відповіді та підраховує бали за кожен компонент білета. Під час відповіді екзаменатори не зобов'язані вказувати на мовні й мовленнєві помилки студента, але можуть виправляти ті помилки, які унеможливають успішну відповідь. Після відповідей студентів екзаменаційна комісія зводить до середнього арифметичного індивідуальні бали кожного члена комісії та виводить загальний рейтинг за відповіді на усі завдання. Оцінка за екзамен є колегіальним рішенням усіх членів на підставі обчислених рейтингів.

При узагальненні оцінювання відповідей на екзамені члени комісії користуються такими вимогами й критеріями:

Стобаль на шкала	Рейтинг	Критерії оцінювання
90-100	А	Відмінний рейтинг має студент, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання програмного матеріалу, демонструє повне розуміння тексту; логічно викладає зміст прочитаного з доцільним використанням мовних засобів, вільно володіє ідіоматикою, фонетично правильним мовленням, не допускає у відповіді грубих помилок; допускається до 4 лексико-граматичних, стилістичних та фонетичних помилок, які не впливають на розуміння висловлювання.
82-89	В	Відповідь студента демонструє всебічні, систематичні й глибокі знання програмного матеріалу, вільне володіння спеціальною термінологією, матеріал викладено послідовно, із застосуванням теоретичних знань з різних дисциплін для розв'язання практичних завдань; допускається до 6 лексико-граматичних, стилістичних та фонетичних помилок, які частково впливають на розуміння висловлювання
75-81	С	Студент демонструє повне розуміння тексту; логічно викладає зміст прочитаного з доцільним використанням мовних засобів, вільно володіє ідіоматикою, фонетично правильним мовленням, не допускає у відповіді грубих помилок; допускається до 8 лексико-граматичних, стилістичних та фонетичних помилок, які частково впливають на розуміння висловлювання.
69-74	D	Студент в основному правильно відповідає на питання, але викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі під час виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології, допускається до 10 лексико-граматичних, стилістичних та фонетичних помилок, які суттєво впливають на розуміння висловлювання
60-68	Е	Студент коротко, схематично, але в основному правильно відповідає на питання; викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі під час виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології, неправильно і недоцільно вживає одноманітні лексичні одиниці та граматичні структури, допускається до 12 лексико-граматичних, стилістичних та фонетичних помилок, які суттєво впливають на розуміння висловлювання

1-59	F	Незадовільний рейтинг отримує студент, який не може розкрити основний зміст питань, не володіє навичками застосування набутих знань для виконання практичних завдань; не володіє професійною термінологією; допускає грубі лексичні та граматичні помилки, які унеможливають розуміння та спотворюють зміст.
------	---	--

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІН, ВИНЕСЕНИХ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

Лексична компонента:

- Family relations and problems.
- Appearance and disposition.
- University studies.
- Houses, furniture and appliances.
- Urban and rural life.
- The weather.
- Shopping.
- Work and employment.
- Diseases and health problems.
- Food and drinks. Table manners.
- Travelling.
- Sport.
- Ukraine.
- The UK.
- Theatres/cinemas/museums.
- Environmental problems.
- Secondary education.
- Higher education.
- Illiteracy.
- Distance education.
- Modern media outlets: printed media, radio broadcasting, television, cinema, telecommunications, the Internet, etc.
- Law. Crime and punishment.

Граматична компонента:

- Tenses in the Active voice:
 - ✓ *The Present Simple, The Past Simple, The Future Simple*
 - ✓ *The Present Continuous, The Past Continuous, The Future Continuous*
 - ✓ *The Present Perfect, The Past Perfect, The Future Perfect*
 - ✓ *The Present Perfect Continuous, The Past Perfect Continuous, The Future Perfect Continuous*
- The Passive voice.
- The verb. The non-finite forms of the verb.
- The noun
- The adjective
- The adverb
- The pronoun
- The preposition
- The article
- The simple sentence
- The compound sentence
- The complex sentence

ДОКУМЕНТИ ПРО ОСВІТУ ТА КВАЛІФІКАЦІЮ

Здобувачі першого (бакалаврського) рівня, які успішно пройшли атестацію, отримують диплом про здобуття відповідного рівня вищої освіти за відповідною освітньою програмою та кваліфікацію бакалавра філології.

Для присвоєння професійної кваліфікації «Вчитель англійської мови закладу загальної середньої освіти» необхідно скласти Кваліфікаційний екзамен з англійської мови не нижче 75 балів,

Університет не має жодних зобов'язань щодо присвоєння професійної кваліфікації здобувачам освіти, які не виконали умови.

Студенти, які отримали незадовільну оцінку при складанні кваліфікаційного екзамену, відраховуються з Університету та одержують академічні довідки.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Практика усного та писемного мовлення: навч.-метод. Посіб. для аудитор. та самост. роб. студ. IV к. / [Уклад. А.М. Козачук, О.І. Ситник, Ю.Л. Тірошко, Н.С. Чернігівська]. – Київ: Київськ. Ун-т імені Бориса Грінченка, 2010.
2. Тучина Н.В. A Way to Success: English for university students. Year 1 (Student's Book). Харків: Фоліо, 2011.
3. Eastwood J. Oxford Practice grammar. Intermediate. Oxford University Press, 2019.
4. Lansford L. Business partner. B1/ B1+. Pearson, 2018.
5. Murphy R. English Grammar in Use. Intermediate. Cambridge, 2019.
6. Murphy R. English Grammar in Use. Advanced. Cambridge, 2013.
7. Redman S. English Vocabulary in Use. Pre-Intermediate/ Intermediate/ Upper-Intermediate. Cambridge University Press. 2017.
8. Thaine C, Doff A. Empower. Intermediate Student's Book / Upper-Intermediate Student's Book. Cambridge University Press, 2022.
9. Cambridge dictionary (online) <https://dictionary.cambridge.org/>